

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

2023-05-02

Upplåtelse av nyttjanderätt till jakt

Allmänt om upplåtelse av jakt

Rätt till jakt ingår i äganderätten och tillkommer fastighetens ägare. Tvingande bestämmelser som reglerar upplåtelse av nyttjanderätt till jakt finns framförallt i jaktlagen (1987:259). De allmänna reglerna i 7 kap. jordabalken t.ex. om upplåtelse (5 §), om hinder mot andelsupplåtelse (9 §) och i 8 kap. 8 § jordabalken om sättet för uppsägning gäller även för nyttjanderätt till jakt. Lag om viltvårdsområden och rennäringslagen påverkar i förekommande fall upplåtelsen. Upplåtelse av rätt att jaga är en partiell nyttjanderätt vilket innebär att fastighetsägaren förfogar över marken men inte över jakten.

Upplåtelse kan ske till fysisk eller juridisk person. Vid upplåtelse till juridisk person ska det framgå vilket slag av juridisk person som det är fråga om. Ofta upplåts nyttjanderätt till jakt till ett jaktlag som består av flera personer. Jaktlaget kan vara en juridisk person genom att man bildat en ideell förening (ofta kallad jaktklubb) med stadgar och styrelse. Om jaktlaget inte är en juridisk person kan det bli problem vid uppsägning genom att samtliga jaktlagsdeltagare som undertecknat avtalet ska delges uppsägning. Om t.ex. jaktledaren tecknat avtalet för jaktlaget så betraktas jaktledaren ensam som nyttjanderättshavare om det inte i avtalet skrivits in att denne företräder nyttjanderättshavarna gentemot fastighetsägaren eller har behörighet att ta emot eller kvittera uppsägning.

Muntlig upplåtelse är giltig men upplåtelse på Naturvårdsverkets fastigheter ska upprättas skriftligen för att bl.a. undvika oenighet om avtalets innehåll.

Jaktlagen

Särskilda bestämmelser om rätt till jakt och överlåtelse av nyttjanderätt till jakt finns i jaktlagen.

Av 10 § framgår att

- Fastighetsägaren har jakträtten.
- Jordbruksarrendator har nyttjanderätt till jakt om inte annat avtalats.
- Särskilda bestämmelser gäller om samernas rätt att jaga.

Av 14 § framgår att förutom vid upplåten nyttjanderätt till jakt i samband med jordbruksarrende gäller att nyttjanderätt till jakt inte får överlåtas eller upplåtas utan fastighetsägarens medgivande.

Avtalets upphörande

Det finns idag tre olika system beroende på när avtalet tecknades.

1. Avtal om nyttjanderätt till jakt tecknade från och med den 1 januari som omfattar:

- upplåtelse mot ersättning och
- om minst 1 år

gäller vissa tvingande regler om uppsägning. Avtalet måste sägas upp minst sex månader före avtalstidens utgång. Sker inte uppsägning i rätt tid anses avtalet förlängt på tid som motsvarar upplåtelse tiden, dock längst fem år. Uppsägning ska ske enligt reglerna i 8 kap. 8 § jordabalken. Moms tillkommer på upplåtelseavgift.

2. Den 1 januari 2001 ändrades jaktlagen så att den tvingande rätt till förlängning som fanns under tiden 1988-01-01—2000-12-31 togs bort för nya upplåtelser. Däremot behölls som nämnts ovan tvingande regler om uppsägning. För avtal som tecknades före 1988-01-01 fanns ingen rätt till förlängning. Sistnämnda avtal löper ut utan uppsägning och förlängning sker inte.

3. För avtal som tecknades under tiden 1988-01-01—2000-12-31 som omfattar:

- upplåtelse mot ersättning och
- om minst 1 år

gäller övergångsbestämmelser. Bestämmelserna innebär att de äldre reglerna om rätt till förlängning gäller vid förlängning endast en avtalsperiod. Därefter gäller de nya reglerna d.v.s. rätten till förlängning är borttagen men uppsägning måste ske.

Viltvårdsområden

Den 1 januari 2001 ersattes lagen om jaktvårdsområden med lag (2000:592) om viltvårdsområden. Enligt övergångsbestämmelserna ska befintliga jaktvårdsområden anses som viltvårdsområden. Länsstyrelsen beslutar om bildande av ett viltvårdsområde och för ett register enligt föreskrifter som meddelas av Naturvårdsverket. Beslut som fattas av viltvårdsområdesförening kan i vissa fall påverka fastighetsägarens disposition över vad denne kan upplåta och nyttjanderättshavarens rätt att förfoga över det som upplåtits till honom. Viltvårdsområde får inte omfatta mark, där samerna har rätt till jakt enligt rennäringslagen, när det är fråga om sådan kronomark ovan odlingsgränsen som står under statens omedelbara disposition och på renbetesfjällen. På annan mark där samerna har rätt till jakt får inte rätten inskränkas om viltvårdsområde bildas.